

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

**BALIKÇI GEMİLERİNDE YAPILAN ÇALIŞMALARDA
SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, balıkçı gemilerinde yapılan işlerde işçilerin sağlık ve güvenliğinin korunması için alınması gerekli önlemleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamına giren balıkçı gemilerinde yapılan işleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 4857 sayılı İş Kanununun 78 inci maddesine dayanılarak düzenlenmiş ve 23/11/1993 tarihli ve 93/103/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifi esas alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Balıkçı Gemisi: Ticari amaçla denizden balık veya diğer canlıları avlamak veya avlayıp işlemekte kullanılan, Türk Bayrağı taşıyan herhangi bir gemiyi,

Yeni Balıkçı Gemisi: Tam boyu 15 metre veya daha fazla olan ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya sonraki bir tarihte:

a) İnşa veya büyük dönüşüm sözleşmesi yapılmış ya da

b) Yapım veya büyük dönüşüm sözleşmesi bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış ancak,

bu tarihten 3 yıl ve daha fazla süre sonunda teslim edilecek olan ya da

c) Yapım sözleşmesi olmaması durumunda

1) Omurgası kızağa konmuş,

2) İnşasına başlanmış veya

3) En az 50 tonluk kısmının ya da tahmini toplam kütesinin en az %1 inin montajı (hangisi daha az ise),bu

Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra yapılmış olan gemiyi.

Mevcut Balıkçı Gemisi: Yeni olmayan ve tam boyu 18 metre veya daha fazla olan balıkçı gemisini,

Gemi: Yeni veya mevcut herhangi bir balıkçı gemisini,

İşçi: Yardımcı olarak çalışanlar ve stajyerler de dahil, limanda görev yapan personel ve kılavuz kaptanlar hariç, gemide çalışan kişiyi,

Gemi Sahibi/Donatan: Geminin üzerine kayıtlı olduğu kişiyi veya gemi kısmen veya tamamen bir başka gerçek veya tüzel kişi tarafından, bir anlaşma çerçevesinde işletiliyorsa; işleten gerçek veya tüzel kişiyi,

Kaptan: Gemiyi sevk ve idare eden veya gemiden sorumlu olan işçiyi, ifade eder.

**İKİNCİ BÖLÜM
İşverenin Yükümlülükleri**

Genel Hükümler

Madde 5 — Gemi sahipleri aşağıdaki önlemleri almakla yükümlüdür.

a) Gemi sahibi, kaptanın sorumluluğu saklı kalmak kaydı ile geminin, özellikle öngörülebilir meteorolojik

koşullarda işçilerin sağlık ve güvenliğini tehlikeye atmadan, kullanılmasını sağlar.

b) Kaptanın dışında kalan diğer işçilerin karşı karşıya kaldıkları ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda çalışma yerini veya tehlikeli bölgeyi veya gemiyi terk eden işçilerin bu hareketleri nedeniyle dezavantajlı duruma düşmeyecekleri ve herhangi bir zarar görmeyecekleri tedbirleri alır.

c) Denizde işçilerin sağlık ve güvenliğini etkileyen veya etkileyebilecek herhangi bir olayın meydana geldiği durumlarda bu olayı ayrıntılı olarak bir rapor halinde balıkçı gemisinin işyeri olarak bağlı bulunduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne ve olayın meydana geldiği mahallin bağlı bulunduğu Liman Başkanlığına bildirir. Olay gemi jurnaline yazılır, jurnal tutma mecburiyeti olmayan gemilerde ise raporun bir Örneği saklanır.

Yeni Balıkçı Gemileri

Madde 6 — Yeni balıkçı gemileri Ek-I'de belirtilen asgari sağlık ve güvenlik gereklerine uygun olacaktır.

Büyük Onarım, Dönüşüm ve Değişiklikler

Madde 7 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra gemilerde yapılacak büyük onarım, dönüşüm veya değişiklikler Ek-I'de belirtilen asgari gereklere uygun olarak yapılır.

Ekipman ve Bakım

Madde 8 — Gemi sahipleri/donatanlar, kaptanın sorumluluğu saklı kalmak kaydı ile işçilerin sağlık ve güvenliklerinin korunması için, aşağıdaki önlemleri alır;

a) Gemilerin ve bunların özellikle Ek-I ve Ek-II'de belirtilen bütün aksam ve ekipmanının teknik bakımı

yapılacak, işçilerin sağlık ve güvenliğini etkileyecek herhangi bir arıza en kısa sürede giderilir.

b) Gemiler ve bunların bütün aksam ve ekipmanı düzenli olarak temizlenir, uygun hijyen koşullarında olması

sağlanır.

c) Gemide yeterli sayıda uygun acil durum ve can kurtarma ekipmanı kullanıma hazır halde bulundurulur.

d) Ek-III'de belirtilen can kurtarma ve hayatta kalma ekipmanı ile ilgili olarak gerekli önlemler alınır.

e) Kişisel koruyucu ekipman, 11/2/2004 tarihli ve 25370 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe

giren Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümleri saklı kalmak

kaydı ile bu Yönetmelik Ek-IV'de belirtilen özelliklere uygun olur.

İşçilerin sağlık ve güvenliğinin korunması ile ilgili olarak gemi sahibi kaptana, bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için, gerekli her türlü imkanı sağlar.

İşçilerin Bilgilendirilmesi

Madde 9 — Gemi sahipleri/donatanlar veya kaptan tarafından, gemilerde çalışan işçiler ve/veya temsilcileri, geminin tümü ile işçinin çalışmakta olduğu bölümde veya yaptığı her işte yürütülen faaliyetler, sağlık ve güvenlik riskleri, gemilerde alınacak sağlık ve güvenlikle ilgili tüm önlemler hakkında bilgilendirilir.

İşçilere verilen bu bilgiler kolay ve anlaşılır olmalıdır.

İşçilerin Eğitimi

Madde 10 — İşçilere, gemilerde sağlık ve güvenlik, özellikle kazaların önlenmesi konusunda uygun eğitim verilir.

Bu eğitimde verilen bilgiler ve hazırlanan talimatlar tereddüte yol açmayacak şekilde net ve kolay anlaşılır olmalıdır.

Eğitim, özellikle yangınla mücadele, can kurtarma ekipmanının kullanılması, balık avlama ve çekme ekipmanının kullanılması ve el işaretleri de dahil çeşitli işaretlerin kullanılması hususlarını kapsar.

Gemideki çalışmalarda yapılan değişikliklerin gerektirmesi durumunda, işçilere verilecek eğitim güncellenir.

Gemiye Sevk ve İdare Edecek Kişilerin Özel Eğitimi

Madde 11 — 23/6/2002 tarih ve 24794 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Seyir Halindeki Gemilerde Daha İyi Tıbbi Hizmet Verilmesi İçin Gerekli Asgari Sağlık ve Güvenlik Koşulları Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin (c) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla, bir gemiyi sevk ve idare edecek kişiye, aşağıdaki konularda ayrıntılı eğitim verilir.

- a) Gemilerde meslek hastalıklarının ve iş kazalarının önlenmesi ve herhangi bir kaza olduğunda yapılması gereken işler,
- b) Öngörülebilir yükleme koşullarında ve avlanma işlemleri sırasında, geminin dengesinin ve güvenli bir durumda bulunmasının sağlanması,
- c) Radyo navigasyonu ve iletişimi ile bunlarla ilgili yöntem ve kurallar.

İşçilerin Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması

Madde 12 — İş sağlığı ve güvenliği konularında ve özellikle bu Yönetmelikte ve eklerinde belirtilen konularda işçi ve/veya temsilcilerinin görüşleri alınır ve katılımları sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Geçici Madde — Mevcut balıkçı gemileri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde Ek-II’de belirtilen asgari sağlık ve güvenlik gereklerine uygun hale getirilir.

Yürürlük

Madde 13 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinden 2 (iki) yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14 — Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

EK-I

YENİ BALIKÇI GEMİLERİNDE ASGARİ SAĞLIK VE GÜVENLİK GEREKLERİ

Bu ekte belirtilen yükümlülükler, geminin özellikleri, yürütülen işler, çalışma koşulları veya bulunan bir riskin gerektirdiği her durumda uygulanır.

1. Denize elverişlilik ve denge

1.1. Gemi denize elverişli koşullarda tutulacak, kullanımına ve amacına uygun bir şekilde donatılacaktır.

1.2. Geminin dengesi ile ilgili bilgi ve dokümanlar gemide bulunacak ve seyirden sorumlu personel bu bilgilere kolayca ulaşabileceklerdir.

1.3. Gemilerin, amaçlanan bütün hizmet koşullarında, dengede olması sağlanacaktır.

Kaptan, geminin dengesinin sağlanması ve bunun korunması için gerekli bütün önlemleri alacaktır.

Geminin dengesinin sağlanması ile ilgili kural ve talimatlara kesinlikle uyulacaktır.

2. Mekanik ve elektrik donanım

2.1. Elektrik donanımı:

- Mürettebatın ve geminin elektriğin tehlikelerinden korunmasını,

- Gemideki olağan işleyişi ve yaşam koşullarını sürdürmek için gerekli ekipmanın bir

acil güç

kaynağına gereksinim duymadan çalışmasını,

- Bütün acil durumlarda güvenlik için gerekli elektrik ekipmanının çalışabilir durumda olmasını,

sağlayacak ve herhangi bir tehlike yaratmayacak şekilde tasarlanacak ve yapılacaktır.

2.2. Gemide acil durumlarda kullanılmak üzere acil elektrik güç kaynağı bulunacaktır.

Acil elektrik güç kaynağı, açık gemiler hariç, makina dairesinin dışına konulacak ve herhangi bir yangın veya ana elektrik donanımının çalışmadığı diğer durumlarda, aşağıdaki sistemlerin en az üç saat süreyle aynı anda çalışmasını sağlayabilecek şekilde düzenlenecektir.

- Dahili haberleşme sistemi, yangın dedektörleri ve acil durum sinyalleri,

- Seyir fenerleri ve acil durum aydınlatması,

- Telsiz haberleşme donanımı,

- Varsa, acil durum elektrikli yangın pompası.

Acil durum elektrik güç kaynağının akü bataryası olması durumunda; ana elektrik güç kaynağı arızalandığında, akü bataryası otomatik olarak acil durum elektrik panosuna bağlanacak ve yukarıda belirtilen sistemlere en az üç saatlik süre ile kesintisiz enerji sağlayabilecek güçte olacaktır.

Ana elektrik panosu ile acil durum elektrik panosu, mümkün olduğunca, her ikisi birden suya veya yangına maruz kalmayacak biçimde yerleştirilecektir.

2.3. Panolar görünür şekilde işaretlenecek, sigortaların değerlerine uygun kullanılıp kullanılmadığı düzenli aralıklarla kontrol edilecektir. Sigorta buşonları tel sarılmak suretiyle tekrar kullanılmayacaktır.

2.4. Elektrik bataryalarının muhafaza edildiği yerler, uygun şekilde havalandırılacaktır.

2.5. Seyir için kullanılan tüm elektronik aygıtlar sık ve düzenli aralıklarla test edilecek ve çalışır durumda olması sağlanacaktır.

2.6. Kaldırmada kullanılan tüm iş ekipmanının kontrol ve testleri düzenli aralıklarla yapılacaktır.

2.7. Kaldırma ve çekme araçlarının bütün parçalarının ve ilgili ekipmanların düzenli olarak bakımları yapılacak ve çalışır durumda olması sağlanacaktır.

2.8. Soğutma tesisleri ve basınçlı hava sistemlerinin kontrol ve testleri düzenli aralıklarla yapılacak ve çalışır durumda olması sağlanacaktır.

2.9. Havadan ağır gazların kullanıldığı pişirme ve mutfak ekipmanları, sadece iyi havalandırılmış alanlarda kullanılacak ve tehlikeli gaz birikimi önlenecektir.

Yanıcı ve diğer tehlikeli gazlar içeren tüpler, belirgin bir biçimde ve içeriklerine uygun şekilde işaretlenecek ve açık güvertelerde istiflenecektir.

Tüm vanalar, basınç regülatörleri ve tüplerden gelen borular hasara karşı korunacaktır.

3. Telsiz haberleşme donanımı

Telsiz haberleşme donanımı, radyo dalgalarının yayılması için normal şartlar dikkate alınarak kıyıda veya karada bulunan en az bir istasyon ile sürekli iletişim kurulabilecek özellikte olacaktır.

4. Acil kaçış yolları ve çıkışlar

4.1. Acil kaçış yolu ve acil çıkış olarak kullanılacak yollarda ve çıkışlarda engel bulunmayacak ve buralara kolayca erişilebilecek, doğrudan açık güverteye veya güvenli bir alana açılacak ve oradan cankurtaran sandallarına ulaşılabilir şekilde olacaktır. Böylece işçilerin çalışma yerlerini veya yaşama alanlarını mümkün olduğunca çabuk ve güvenli biçimde terk etmeleri sağlanacaktır.

4.2. Acil kaçış yolu ve acil çıkış olarak kullanılacak yol ve çıkışların sayısı, dağılımı ve boyutları; çalışma yerlerinin ve yaşama alanlarının kullanımına, ekipman ve boyutları ile çalışabilecek maksimum işçi sayısına uygun olacaktır.

Acil çıkış olarak kullanılabilen ve kapalı olan çıkışlar, bir acil durumda herhangi bir işçi veya kurtarma ekibince derhal ve kolayca kullanılabilir özellikte olacaktır.

4.3. Acil durum kapıları ile diğer acil çıkışlar, buldukları yerler ve özel işlevlerine uygun yeterli hava ve su sızdırmaz özellikte olacaktır.

Acil durum kapıları ve diğer acil çıkışlar, geminin su sızdırmaz bölmeleri kadar yangına dayanıklı olacaktır.

4.4. Acil durum yolları ve çıkışları, Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun olarak işaretlenecektir.

Bu işaretler uygun yerlere konulacak ve dayanıklı olacaktır.

4.5. Aydınlatma gerektiren kaçış yolları ve yerleri ile acil çıkışlar, aydınlatma sisteminde meydana gelebilecek herhangi bir arıza durumunda da yeterli aydınlatma sağlayacak acil durum aydınlatma sistemi ile donatılacaktır.

5. Yangın algılama ve yangınla mücadele

5.1. Geminin boyutları ve kullanım şekli, mevcut ekipman, gemide bulunan maddelerin fiziksel ve kimyasal özellikleri ile gemide bulunabilecek en çok kişi sayısı dikkate alınarak, yaşam bölümleri ve kapalı çalışma yerleri, makine dairesi ve balık ambarı da dahil, uygun yangın söndürme ekipmanı ile ve gerektiğinde yangın dedektörleri ve alarm sistemleri ile donatılacaktır.

5.2. Yangın söndürme ekipmanı uygun yerlerde ve daima çalışır durumda tutulacak ve acil kullanım için kolay erişilebilir olacaktır.

İşçiler, yangın söndürme ekipmanının yerleri, çalışma şekilleri ve nasıl kullanılması gerektiği konusunda eğitilecektir.

Yangın söndürücülerin ve diğer taşınabilir yangın söndürme ekipmanının var olup olmadığı, gemi yola çıkmadan önce daima kontrol edilecektir.

5.3. Seyyar yangın söndürme ekipmanına kolayca erişilebilecek ve kullanımı kolay olacak ve Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun olarak işaretlenecektir.

Bu işaretler uygun yerlere konulacak ve dayanıklı olacaktır.

5.4. Yangın dedektörleri ve alarm sistemleri düzenli ve uygun aralıklarla test edilecek ve bakımları yapılacaktır.

5.5. Düzenli aralıklarla yangın söndürme tatbikatları yapılacaktır.

6. Kapalı çalışma yerlerinin havalandırılması

Kapalı işyerlerinde çalışma şekline ve çalışanların yaptıkları işe göre, ihtiyaç duyacakları yeterli temiz hava bulunması sağlanacaktır.

Mekanik havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanacaktır.

7. Ortam sıcaklığı

7.1. Çalışma yerlerindeki ortam sıcaklığı, çalışma saatleri süresince, kullanılan çalışma yöntemleri, çalışanların harcadıkları güç ve geminin bulunduğu yerlerdeki hava koşulları ve bu koşullarda olabilecek değişiklikler dikkate alınarak, insan yapısına uygun olacaktır.

7.2. Yaşam bölümleri, sıhhi bölümler, kantinler ve ilk yardım odaları, kullanım amacına göre yeterli sıcaklıkta olacaktır.

8. Aydınlatma

8.1. Çalışma yerleri mümkün olduğu ölçüde yeterli gün ışığı almalıdır. Ayrıca, çalışma yerleri, işçilerin sağlık ve güvenliklerini tehlikeye atmadan veya diğer gemileri riske sokmadan balıkçılık işlemleri için uygun suni aydınlatma sistemi ile donatılacaktır.

8.2. Çalışma alanlarında, basamaklarda, merdivenlerde ve geçiş yollarındaki aydınlatma tesisatı, işçiler için kaza riski oluşturmayacak ve geminin seyri için engel yaratmayacaktır.

8.3. Aydınlatma sistemindeki herhangi bir arızanın çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde yeterli aydınlatmayı sağlayacak acil aydınlatma sistemi bulunacaktır.

8.4. Acil aydınlatmanın verimli çalışması sağlanacak ve düzenli aralıklarla test edilecektir.

9. Güverteler, su geçirmez bölmeler ve başaltı

9.1. İşçilerin bulunabileceği bütün alanlar, kaymaz malzemedan yapılmış olacak veya kaymayı ve düşmeyi önleyen araçlarla donatılacak ve buralarda mümkün olduğunca engel bulunmayacaktır.

9.2. Bölmeler halindeki çalışma yerleri, yapılan işin türü ve işçilerin fiziksel aktiviteleri dikkate alınarak, yeterince ses geçirmez ve yalıtılmış olacaktır.

9.3. Çalışma alanlarındaki güverte, bölme ve başaltı yüzeyleri, hijyen kurallarına uygun şekilde temizlenebilir veya yenilenebilir malzemedan yapılmış olacaktır.

10. Kapılar

10.1. Kapılar, özel bir ekipman gerekmeden her zaman içeriden açılabilir durumda olacaktır.

Çalışma yerlerindeki kapılar, çalışma sürerken, her iki taraftan da açılabilir.

10.2. Kapılar ve özellikle kullanılması zorunlu raylı kapılar, özellikle kötü hava ve deniz koşullarında işçiler için mümkün olan en güvenli biçimde açılıp kapanabilir.

11. Ulaşım yolları – tehlikeli alanlar

11.1. Geçitler, üst güvertede bulunan kamara ve benzeri alanların dış kısımları ve genel olarak bütün ulaşım yolları, gemideki çalışmalar sırasında işçilerin güvenliğini sağlayacak biçimde korkuluk, tutma demiri ve halat veya benzeri araçlarla donatılacaktır.

11.2. Eğer işçilerin güvertedeki boşluklara veya bir güverteden diğerine düşme riski varsa, buralarda yeterli koruma sağlanacaktır.

Bu koruma demir korkuluklar ile sağlanıyor ise, en az 1 metre yükseklikte olacaktır.

11.3. İşçilerin, herhangi bir çalışma veya bakım amacıyla güverte üzerindeki tesisata güvenli bir şekilde ulaşmaları sağlanacaktır.

Düşmeleri önlemek için, uygun yükseklikte demir korkuluklar veya benzeri koruyucu araçlar sağlanır.

11.4. Küpeşterler veya gemiden denize düşmeyi önlemek için bulundurulmuş diğer araçlar uygun koşullarda tutulacaktır.

Küpeşterler, güvertede toplanan suyun çabuk atılması için firengi delikleri veya diğer benzer araçlar ile donatılacaktır.

11.5. Kıçtan trol atan ve toplayan rampalı balıkçı gemilerinde, rampanın üst kısmı, işçilerin rampaya düşme riskine karşı koruma amaçlı olarak, küpeşte veya diğer bitişik araçların yüksekliği ile aynı yükseklikte bir kapı veya başka bir koruyucu araç ile donatılacaktır.

Bu kapı veya diğer koruyucu araçlar, kolayca ve tercihan uzaktan kumanda ile açılıp kapanabilir ve sadece açmak ve çekmek için kullanılmalıdır.

12. Çalışma bölümlerinin düzeni

12.1. Çalışma alanları; temiz tutulmalı ve mümkün olduğunca denizden korunmalı ve işçilerin gemi üzerinde düşmeleri veya gemiden düşmelerine karşı yeterli koruma sağlamalıdır.

Kullanım alanları, hem yükseklik hem de yüzey alanı bakımında yeterli büyüklüğe sahip olmalıdır.

12.2. Eğer makineler, makina dairesinden kontrol ediliyorsa, makina dairesinden izole edilmiş, ses geçirmez ayrı bir bölümden kontrol edilebilir ve buralara makina dairesine girmeden ulaşılabilir olmalıdır. Köprüüstü, belirlenen koşullara uygun bir alan olarak değerlendirilmelidir.

12.3. Çekme ekipmanının kumanda sistemleri, operatörlerin rahatça çalışabilmeleri için uygun ve yeterli genişlikteki bir alanda tesis edilmelidir.

Çekme ekipmanı, aynı zamanda acil durdurma tertibatları da dahil olmak üzere, acil durumlar için uygun koruyucu donanımlara sahip olmalıdır.

12.4. Çekme ekipmanı operatörü, ekipmanı ve çalışan işçileri rahatça görebilecek bir görüş açısına sahip olmalıdır.

Eğer çekme ekipmanı köprüden kontrol ediliyorsa, operatör, çalışan işçileri doğrudan veya başka uygun bir araç yardımıyla açıkça görebileceği bir görüş açısına sahip olmalıdır.

12.5. Köprü ile çalışma güvertesi arasında güvenli bir haberleşme sistemi bulunmalıdır.

12.6. Balık avlama işlemleri veya güvertedeki diğer çalışmalar sırasında, mürettebatı yaklaştırmakta olan ağır hava ve deniz koşullarının yaratacağı tehlike konusunda uyaracak, nitelikli bir personel bulundurulacaktır.

12.7. Koruyucu araçlar kullanılarak çıplak halatlar, palamarlar ve ekipmanın hareketli parçaları ile temasın en az olması sağlanacaktır.

12.8. Özellikle trol çeken balıkçı gemilerinde, hareketli kütleler için kumanda sistemleri tesis edilecektir.

Bunun için;

- Bordadaki olta vb. balık tutma araç ve gereçleri sabitleyecek,
- Trol torbasının sallanmasını kontrol altına alacak,

donanım bulunacaktır.

13. Yaşam alanları

13.1. İşçilerin yaşam bölümlerinin ve tesislerinin yeri, yapısı, ses geçirmezliği, yalıtımı ve düzeni ve buralara ulaşım yolları; dinlenmeleri sırasında işçileri rahatsız edebilecek geminin diğer bölümlerinden gelebilecek kokulardan, gürültü ve titreşimden, hava ve deniz koşullarından koruyacak biçimde tesis edilecektir.

İşçilerin yaşam bölümleri; geminin tasarımı, ebatları ve/veya amacı doğrultusunda mümkün olduğu ölçüde, hareket ve hızlanma etkilerinin en az hissedildiği yerlerde olacaktır.

Sigara içmeyenlerin sigara dumanından rahatsız olmalarını önlemek için uygun önlemler alınacaktır.

13.2. İşçilerin yaşam bölümleri, sürekli temiz hava girişini sağlayacak ve havanın ağırlaşmasını önleyecek biçimde havalandırılacaktır.

Yaşam bölümlerinde, aşağıda belirtilen biçimde uygun aydınlatma sağlanacaktır.

- yeterli genel aydınlatma,
- dinlenmekte olan işçileri rahatsız etmemek için azaltılmış genel aydınlatma,
- her ranzada lokal aydınlatma.

13.3. Mutfak ve yemekhane bulunması durumunda, bunlar yeterli büyüklükte, iyi aydınlatılmış ve havalandırılmış ve kolay temizlenebilir özellikte olacaktır.

Yiyeceklerin saklanması için buzdolabı veya soğuk hava depoları bulunacaktır.

14. Sıhhi tesisler

14.1. Gemilerin yaşam bölümlerinde, uygun malzeme ve ekipmanla donatılmış, soğuk ve sıcak akar suyu olan banyo, tuvalet ve el yüz yıkama yerleri bulunacak ve bu alanlar uygun biçimde havalandırılacaktır.

14.2 Her işçinin elbiselerini koyabileceği uygun bir yeri olacaktır.

15. İlk yardım

Bütün gemilerde, Seyir Halindeki Gemilerde Daha İyi Tıbbî Hizmet Verilmesi için Gerekli Asgarî Sağlık ve Güvenlik Koşulları Hakkında Yönetmeliğin EK-II'de yer alan ilk yardım malzemesi bulunacaktır.

16. Borda ve giriş iskelesi

Gemiye güvenli biçimde geçişi sağlayan bir borda iskelesi, giriş iskelesi veya benzer bir donanım bulunacaktır.

17. Gürültü

Geminin büyüklüğü dikkate alınarak, çalışma yerlerindeki ve yaşam bölümlerindeki gürültü düzeyini en aza indirmek için gerekli teknik önlemler alınacaktır.

EK II

MEVCUT BALIKÇI GEMİLERİ İÇİN ASGARİ SAĞLIK VE GÜVENLİK GEREKLERİ

Bu ekte belirtilen yükümlülükler, yapısının izin verdiği ölçüde, mevcut balıkçı gemisinin özellikleri, yürütülen işler, çalışma koşulları veya bulunan bir riskin gerektirdiği her durumda uygulanır.

1. Denize elverişlilik ve denge

1.1. Gemi denize elverişli koşullarda tutulacak, kullanımına ve amacına uygun bir şekilde donatılacaktır.

1.2. Geminin dengesi ile ilgili bilgi ve dokümanlar gemide bulunacak ve seyirden sorumlu personel bu bilgilere kolayca ulaşabileceklerdir.

1.3. Gemilerin, amaçlanan bütün hizmet koşullarında, dengede olması sağlanacaktır.

Kaptan, geminin dengesinin sağlanması ve bunun korunması için gerekli bütün önlemleri alacaktır.

Geminin dengesinin sağlanması ile ilgili kural ve talimatlara kesinlikle uyulacaktır.

2. Mekanik ve elektrik donanım

2.1. Elektrik donanımı:

- Mürettebatın ve geminin elektriğin tehlikelerinden korunmasını,
- Gemideki olağan işleyişi ve yaşam koşullarını sürdürmek için gerekli ekipmanın bir acil güç kaynağına gereksinim duymadan çalışmasını,
- Bütün acil durumlarda güvenlik için gerekli elektrik ekipmanının çalışabilir durumda olmasını,

sağlayacak ve herhangi bir tehlike yaratmayacak şekilde tasarlanacak ve yapılacaktır.

2.2. Gemide acil durumlarda kullanılmak üzere acil elektrik güç kaynağı bulunacaktır.

Acil elektrik güç kaynağı, açık gemiler hariç, makina dairesinin dışına konulacak ve herhangi bir yangın veya ana elektrik donanımının çalışmadığı diğer durumlarda, aşağıdaki sistemlerin en az üç saat süreyle aynı anda çalışmasını sağlayabilecek şekilde düzenlenecektir.

- Dahili haberleşme sistemi, yangın dedektörleri ve acil durum sinyalleri,
- Seyir fenerleri ve acil durum aydınlatması,
- Telsiz haberleşme donanımı,
- Varsa, acil durum elektrikli yangın pompası.

Acil durum elektrik güç kaynağının akü bataryası olması durumunda; ana elektrik güç kaynağı arızalandığında, akü bataryası otomatik olarak acil durum elektrik panosuna bağlanacak ve yukarıda belirtilen sistemlere en az üç saatlik süre ile kesintisiz enerji sağlayabilecek güçte olacaktır.

Ana elektrik panosu ile acil durum elektrik panosu, mümkün olduğunca, her ikisi birden suya veya yangına maruz kalmayacak biçimde yerleştirilecektir.

2.3. Panolar görünür şekilde işaretlenecek, sigortaların değerlerine uygun kullanılıp kullanılmadığı düzenli aralıklarla kontrol edilecektir. Sigorta buşonları tel sarılmak suretiyle tekrar kullanılmayacaktır.

2.4. Elektrik bataryalarının muhafaza edildiği yerler, uygun şekilde havalandırılacaktır.

2.5. Seyir için kullanılan tüm elektronik aygıtlar sık ve düzenli aralıklarla test edilecek ve çalışır durumda olması sağlanacaktır.

2.6. Kaldırmada kullanılan tüm iş ekipmanının kontrol ve deneyleri düzenli aralıklarla yapılacaktır.

2.7. Kaldırma ve çekme araçlarının bütün parçalarının ve ilgili ekipmanların düzenli olarak bakımları yapılacak ve çalışır durumda olması sağlanacaktır.

2.8. Soğutma tesisleri ve basınçlı hava sistemlerinin kontrol ve deneyleri düzenli aralıklarla yapılacak ve çalışır durumda olması sağlanacaktır.

2.9. Havadan ağır gazların kullanıldığı pişirme ve mutfak ekipmanları, sadece iyi havalandırılmış alanlarda kullanılacak ve tehlikeli gaz birikimi önlenecektir.

Yanıcı ve diğer tehlikeli gazlar içeren tüpler, belirgin bir biçimde ve içeriklerine uygun şekilde işaretlenecek ve açık güvertelerde istiflenecektir.

Tüm vanalar, basınç regülatörleri ve tüplerden gelen borular hasara karşı korunacaktır.

3. Telsiz haberleşme donanımı

Telsiz haberleşme donanımı, radyo dalgalarının yayılması için normal şartlar dikkate alınarak kıyıda veya karada bulunan en az bir istasyon ile sürekli iletişim kurulabilecek özellikte olacaktır.

4. Acil kaçış yolları ve çıkışlar

4.1. Acil kaçış yolu ve acil çıkış olarak kullanılacak yollarda ve çıkışlarda engel bulunmayacak ve buralara kolayca erişilebilecek, doğrudan açık güverteye veya güvenli bir alana açılacak ve oradan cankurtaran sandallarına ulaşılacak şekilde olacaktır. Böylece işçilerin çalışma yerlerini veya yaşama alanlarını mümkün olduğunca çabuk ve güvenli biçimde terk etmeleri sağlanacaktır.

4.2. Acil kaçış yolu ve acil çıkış olarak kullanılacak yol ve çıkışların sayısı, dağılımı ve boyutları; çalışma yerlerinin ve yaşama alanlarının kullanımına, ekipman ve boyutları ile çalışabilecek maksimum işçi sayısına uygun olacaktır.

Acil çıkış olarak kullanılabilen ve kapalı olan çıkışlar, bir acil durumda herhangi bir işçi veya kurtarma ekibince derhal ve kolayca kullanılabilir özellikte olacaktır.

4.3. Acil durum kapıları ile diğer acil çıkışlar, buldukları yerler ve özel işlevlerine uygun yeterli hava ve su sızdırmaz özellikte olacaktır.

Acil durum kapıları ve diğer acil çıkışlar, geminin su sızdırmaz bölmeleri kadar yangına dayanıklı olacaktır.

4.4. Acil durum yolları ve çıkışları, Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun olarak işaretlenecektir.

Bu işaretler uygun yerlere konulacak ve dayanıklı olacaktır.

4.5. Aydınlatma gerektiren kaçış yolları ve yerleri ile acil çıkışlar, aydınlatma sisteminde meydana gelebilecek herhangi bir arıza durumunda da yeterli aydınlatma sağlayacak acil durum aydınlatma sistemi ile donatılacaktır.

5. Yangın algılama ve yangınla mücadele

5.1. Geminin boyutları ve kullanım şekli, mevcut ekipman, gemide bulunan maddelerin fiziksel ve kimyasal özellikleri ile gemide bulunabilecek en çok kişi sayısı dikkate alınarak, yaşam bölümleri ve kapalı çalışma yerleri, makine dairesi ve balık ambarı da dahil, uygun yangın söndürme ekipmanı ile ve gerektiğinde yangın dedektörleri ve alarm sistemleri ile donatılacaktır.

5.2. Yangın söndürme ekipmanı uygun yerlerde ve daima çalışır durumda tutulacak ve acil kullanım için kolay erişilebilir olacaktır.

İşçiler, yangın söndürme ekipmanının yerleri, çalışma şekilleri ve nasıl kullanılması gerektiği konusunda eğitilecektir.

Yangın söndürücülerin ve diğer taşınabilir yangın söndürme ekipmanının var olup olmadığı, gemi yola çıkmadan önce daima kontrol edilecektir.

5.3. Seyyar yangın söndürme ekipmanına kolayca erişilebilecek ve kullanımı kolay olacak ve Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun olarak işaretlenecektir.

Bu işaretler uygun yerlere konulacak ve dayanıklı olacaktır.

5.4. Yangın dedektörleri ve alarm sistemleri düzenli ve uygun aralıklarla test edilecek ve bakımları yapılacaktır.

5.5. Düzenli aralıklarla yangın söndürme tatbikatları yapılacaktır.

6. Kapalı çalışma yerlerinin havalandırılması

Kapalı işyerlerinde çalışma şekline ve çalışanların yaptıkları işe göre, ihtiyaç duyacakları yeterli temiz hava bulunması sağlanacaktır.

Mekanik havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanacaktır.

7. Ortam sıcaklığı

7.1. Çalışma yerlerindeki ortam sıcaklığı, çalışma saatleri süresince, kullanılan çalışma yöntemleri, çalışanların harcadıkları güç ve geminin bulunduğu yerlerdeki hava koşulları ve bu koşullarda olabilecek değişiklikler dikkate alınarak, insan yapısına uygun olacaktır.

7.2. Yaşam bölümleri, sıhhi bölümler, kantinler ve ilk yardım odaları, kullanım amacına göre yeterli sıcaklıkta olacaktır.

8. Aydınlatma

8.1. Çalışma yerleri mümkün olduğu ölçüde yeterli gün ışığı almalıdır. Ayrıca, çalışma yerleri, işçilerin sağlık ve güvenliklerini tehlikeye atmadan veya diğer gemileri riske sokmadan balıkçılık işlemleri için uygun suni aydınlatma sistemi ile donatılacaktır.

8.2. Çalışma alanlarında, basamaklarda, merdivenlerde ve geçiş yollarındaki aydınlatma tesisatı, işçiler için kaza riski oluşturmayacak ve geminin seyri için engel yaratmayacaktır.

8.3. Aydınlatma sistemindeki herhangi bir arızanın çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde yeterli aydınlatmayı sağlayacak acil aydınlatma sistemi bulunacaktır.

8.4. Acil aydınlatmanın verimli çalışması sağlanacak ve düzenli aralıklarla test edilecektir.

9. Güverteler, su geçirmez bölmeler ve başaltı

9.1. İşçilerin bulunabileceği bütün alanlar, kaymaz malzemedan yapılmış olacak veya kaymayı ve düşmeyi önleyen araçlarla donatılacak ve buralarda mümkün olduğunca engel bulunmayacaktır.

9.2. Bölmeler halindeki çalışma yerleri, yapılan işin türü ve işçilerin fiziksel aktiviteleri dikkate alınarak, mümkün olduğunca ses geçirmez ve yalıtılmış olacaktır.

9.3. Çalışma alanlarındaki güverte, bölme ve başaltı yüzeyleri, hijyen kurallarına uygun şekilde temizlenebilir veya yenilenebilir malzemedan yapılmış olacaktır.

10. Kapılar

10.1. Kapılar, özel bir ekipman gerekmeden her zaman içeriden açılabilir durumda olacaktır.

Çalışma yerlerindeki kapılar, çalışma sürerken, her iki taraftan da açılabilir.

10.2. Kapılar ve özellikle kullanılması zorunlu raylı kapılar, özellikle kötü hava ve deniz koşullarında işçiler için mümkün olan en güvenli biçimde açılıp kapanabilmelidir.

11. Ulaşım yolları – tehlikeli alanlar

11.1. Geçitler, üst güvertede bulunan kamara ve benzeri alanların dış kısımları ve genel olarak bütün ulaşım yolları, gemideki çalışmalar sırasında işçilerin güvenliğini sağlayacak biçimde korkuluk, tutma demiri ve halat veya benzeri araçlarla donatılacaktır.

11.2. Eğer işçilerin güvertedeki boşluklara veya bir güverteden diğerine düşme riski varsa, buralarda yeterli koruma sağlanacaktır.

Bu koruma demir korkuluklar ile sağlanıyor ise, en az 1 metre yükseklikte olacaktır.

11.3. İşçilerin, herhangi bir çalışma veya bakım amacıyla güverte üzerindeki tesisata güvenli bir şekilde ulaşmaları sağlanacaktır.

Düşmeleri önlemek için, uygun yükseklikte demir korkuluklar veya benzeri koruyucu araçlar sağlanacaktır.

11.4. Küpeştelere veya gemiden denize düşmeyi önlemek için bulundurulmuş diğer araçlar uygun koşullarda tutulacaktır.

Küpeştelere, güvertede toplanan suyun çabuk atılabilmesi için firengi delikleri veya diğer benzer araçlar ile donatılacaktır.

11.5. Kıçtan trol atan ve toplayan rampalı balıkçı gemilerinde rampa, işçilerin rampaya düşme riskine karşı koruma amaçlı olarak, küpeşte veya diğer bitişik araçların yüksekliği ile aynı yükseklikte bir kapı veya başka bir koruyucu araç ile donatılacaktır.

Bu kapı veya diğer koruyucu araçlar, kolayca ve tercihan uzaktan kumanda ile açılıp kapanabilmeli ve sadece ağ atmak ve çekmek için açılmalıdır.

12. Çalışma bölümlerinin düzeni

12.1. Çalışma alanları; temiz tutulmalı ve mümkün olduğunca denizden korunmalı ve işçilerin gemi üzerinde düşmeleri veya gemiden düşmelerine karşı yeterli koruma sağlamalıdır.

Kullanım alanları, hem yükseklik hem de yüzey alanı bakımında yeterli büyüklüğe sahip olmalıdır.

12.2. Eğer makineler, makina dairesinden kontrol ediliyorsa, makina dairesinden izole edilmiş, ses geçirmez ayrı bir bölümden kontrol edilebilmeli ve buralara makina dairesine girmeden ulaşılabilir olmalıdır. Köprüüstü, belirlenen koşullara uygun bir alan olarak değerlendirilmelidir.

12.3. Çekme ekipmanının kumanda sistemleri, operatörlerin rahatça çalışabilmeleri için uygun ve yeterli genişlikteki bir alanda tesis edilmelidir.

Çekme ekipmanı, aynı zamanda acil durdurma tertibatları da dahil olmak üzere, acil durumlar için uygun koruyucu donanımlara sahip olmalıdır.

12.4. Çekme ekipmanı operatörü, ekipmanı ve çalışan işçileri rahatça görebilecek bir görüş açısına sahip olmalıdır.

Eğer çekme ekipmanı köprüden kontrol ediliyorsa, operatör, çalışan işçileri doğrudan veya başka uygun bir araç yardımıyla açıkça görebileceği bir görüş açısına sahip olmalıdır.

12.5. Köprü ile çalışma güvertesi arasında güvenli bir haberleşme sistemi bulunmalıdır.

12.6. Balık avlama işlemleri veya güvertedeki diğer çalışmalar sırasında, mürettebatı yaklaştırmakta olan ağır hava ve deniz koşullarının yaratacağı tehlike konusunda uyaracak, nitelikli bir personel bulundurulacaktır.

12.7. Koruyucu araçlar kullanılarak çıplak halatlar, palamarlar ve ekipmanın hareketli parçaları ile temasın en az olması sağlanacaktır.

12.8. Özellikle trol çeken balıkçı gemilerinde, hareketli kütleler için kumanda sistemleri tesis edilecektir.

Bunun için;

- Bordadaki olta ve benzeri balık tutma araç ve gereçleri sabitleyecek,
- Trol torbasının sallanmasını kontrol altına alacak,

donanım bulunacaktır.

13. Yaşam alanları

13.1. İşçilerin yaşam bölümleri, geminin diğer bölümlerinden gelebilecek koku, gürültü ve titreşim ile geminin hareket ve hızlanma etkilerinin en az hissedildiği şekilde olacaktır.

Yaşam bölümlerinde, uygun aydınlatma sağlanacaktır.

13.2. Mutfak ve yemekhane bulunması durumunda, bunlar yeterli büyüklükte, iyi aydınlatılmış ve havalandırılmış ve kolay temizlenebilir özellikte olacaktır.

Yiyeceklerin saklanması için buzdolabı veya soğuk hava depoları bulunacaktır.

14. Sıhhi tesisler

Yaşam bölümleri bulunan gemilerde, banyo ve tuvalet ile mümkünse sıcak ve soğuk akar suyu bulunan duş yerleri bulunacak ve buralar uygun biçimde havalandırılacaktır.

15. İlk yardım

Bütün gemilerde, Seyir Halindeki Gemilerde Daha İyi Tıbbî Hizmet Verilmesi için Gerekli Asgarî Sağlık ve Güvenlik Koşulları Hakkında Yönetmeliğin EK-II'de yer alan ilk yardım malzemesi bulunacaktır.

16. Borda, kamara iskelesi ve giriş iskelesi

Gemiye güvenli biçimde geçişi sağlayan bir borda kamara iskelesi, giriş iskelesi veya benzer bir donanım bulunacaktır.

EK III

CAN KURTARMA VE HAYATTA KALMA EKİPMANI İLE İLGİLİ ASGARİ GÜVENLİK VE SAĞLIK GEREKLERİ

Bu ekte belirtilen yükümlülükler, geminin özellikleri, yürütülen işler, çalışma koşulları veya bulunan bir riskin gerektirdiği her durumda uygulanır.

1. Gemilerde, gemideki kişi sayısı ve geminin çalışma alanı dikkate alınarak; işçileri sudan kurtarmak için gerekli araçların ve acil yardım isteme telsizinin, özellikle de acil konum gösteren hidrostatik tertibatlı telsiz vericisinin bulunduğu, yeterli hayat kurtarma ve hayatta kalma ekipmanı bulundurulacaktır.

2. Hayat kurtarma ve hayatta kalma ekipmanı ve tüm kısımları, daima asıl yerlerinde, çalışır ve hemen kullanılabilir durumda bulundurulacaktır.

Bu parçalar gemi limandan ayrılmadan önce ve sefer sırasında işçiler tarafından kontrol edilecektir.

3. Hayat kurtarma ve hayat sürdürme ekipmanı düzenli olarak belirli aralıklarla kontrol edilecektir.

4. Bütün işçilere acil durumlarda yapılması gereken işlerle ilgili uygulamalı eğitim ve talimat verilecektir.

5. Uzunluğu 45 metreden fazla olan veya beş ve daha çok işçi bulunan gemilerde; acil durumlarda görev alacak işçilerin listesi ile görevli her işçi için acil durumlarda yapması gereken işleri açıkça gösteren talimatlar hazırlanacaktır.

6. Limanda ve/veya denizde, ayda bir kez, hayat kurtarma tatbikatı yapılacaktır.

Bu tatbikatlar, işçilerin, can kurtarma ve hayat sürdürme ile ilgili tüm ekipmanın kullanılmasında yapacakları işleri tam olarak anlayıp uygulayabilmelerini sağlamalıdır.

Taşınabilir telsiz ekipmanı bulunuyor ise; işçiler, bu ekipmanın kurulması ve çalıştırılması konusunda da, eğitilecektir.

EK IV

KİŞİSEL KORUNMA EKİPMANI İLE İLGİLİ ASGARİ GÜVENLİK VE SAĞLIK GEREKLERİ

Bu ekte belirtilen yükümlülükler, geminin özellikleri, yürütülen işler, çalışma koşulları veya bulunan bir riskin gerektirdiği her durumda uygulanır.

1. İşçilerin sağlık ve güvenliğine yönelik riskler toplu veya teknik koruma yöntemleriyle önlenemediğinde veya yeterince azaltılamadığında, işçilere kişisel koruyucu ekipman sağlanacaktır.

2. Giysi şeklinde veya giysi üzerine giyilen kişisel koruyucu ekipman, deniz ortamıyla kontrast oluşturacak ve açıkça görülebilecek parlak renklerde olacaktır.